

STANISLAV VYDRA

MATEMATIK, KNĚZ, REKTOR PRAŽSKÉ UNIVERZITY A NÁRODNÍ BUDITEL

* 13. 11. 1741, HRADEC KRÁLOVÉ / † 3. 12. 1804, PRAHA

ZASVĚCEN BOHU I VĚDĚ

Stanislav Vydra se narodil v Hradci Králové rodičům Karlu a Terezii Vydrovým, pokřtěn byl jako Stanislav Jan. Otec zastával pozici městského úředníka, později radního. Stanislava nejprve vzdělával domácí učitel. Doma se mluvilo česky a rodná knihovna podnítila Vydrův celoživotní zájem o mateřský jazyk. Od roku 1750 studoval na královéhradeckém jezuitském gymnáziu, o sedm let později vstoupil do řádu Tovaryšstva Ježíšova. Následně se vzdělával v Brně, Klatovech a v Praze.

V letech 1762–1764 se věnoval filozofii na pražské univerzitě a také se zdokonaloval v matematice a fyzice. V klementinské koleji ho nejvíce ovlivnil matematik, fyzik a astronom **Joseph Stepling** ^{str.10} (1716–1778). Jako asistent u něj mladý Vydra působil v letech 1766–1770.

Po dokončení studia teologie byl Stanislav Vydra v roce 1769 vysvěcen na kněze. Vzápětí ho řád poslal do Jičína, kde pobyl jen krátce. Ještě v roce 1770 odešel do Vilémova u Golčova Jeníkova, aby zastal v duchovní službě nemocného kněze. Steplingovou zásluhou se pak vrátil do Prahy, neboť bylo třeba obsadit místo po matematiku **Františku Zenovi** ^{str.11} (1734–1781), který složil funkci. Od roku 1772 tak Vydra působil jako univerzitní profesor elementární matematiky. Zanedlouho patřil k nejuznávanějším pedagogům, společně se Steplingem a **Janem Tesánkem** ^{str.12} (1728–1788), což byl pádný důvod pro jeho další setrvání na akademické půdě i po zrušení jezuitského řádu.

Byl znám jako vynikající řečník, často ho zvali, aby o významných

svátcích kázal v pražských kostelech. Kázání vedl většinou v českém jazyce.

V roce 1799 byl jmenován čestným kanovníkem v kostele Všech Svatých na Pražském hradě. V Literárním archivu Památníku národního písemnictví se dochoval zajímavý doklad

o tom, jak si Vydrova kázání v češtině vážili jiní duchovní. Když navštívil farní kostel na Sázavě (součást krátce před tím zrušeného Sázavského kláštera), místní kazatel mu prokázal úctu složením vlastního chvalozpěvu na jeho osobu v češtině.

SÁZAVSKÝ KLÁŠTER

Sázavský klášter je v současnosti znám především svou slovanskou tradicí. V 11. století proslul jako středisko staroslověnské bohoslužby a vzdělanosti. Vznikla při něm písařská dílna a literární škola, ve které byly překládány texty z latinského do slovanského bohoslužebného jazyka. Když byli v roce 1096 mniši z kláštera vyhnáni (často se k tomuto datu váže nesprávný termín „zrušení Sázavského kláštera“), rozšířovala se v našich zemích už jen latinská liturgie.

O obrodu slovanské tradice se snažil de facto až český král a římský císař **Karel IV.** (1316–1378). Dokladem je založení kláštera

Na Slovanech (Emauzy) v Praze v roce 1347. Toto místo se stalo novým centrem vzdělanosti a slovanského písemnictví. Gotické věže kostela těžce poškodil nálet amerických bombardovacích svazů na Prahu 14. února 1945. Autorem jejich nové výrazné podoby, realizované v letech 1964–1968, je český funkcionalistický architekt **František Maria Černý** (1903–1978).

K definitivnímu zrušení Sázavského kláštera došlo v rámci josefínských reforem na konci 18. století. Z klášterního kostela se stal kostel farní, přilehlé budovy byly postupně přestavovány do podoby zámku.

